

Kultur- och utbildningsförvaltningen

Annika Wernborg, Anette Skötte, Margareta Pilgard, Emil
Alm, Sonja Fransson

Verksamhetsplan för samarbete mellan folkbibliotek, skolbibliotek, förskola, grundskola och gymnasieskola samt SFI i Gnosjö kommun

Syfte

Att med förskolebarnet/eleven i centrum skapa förutsättningar och ett medvetet arbetssätt där bibliotekariekompetensen och förskollärares/lärares pedagogiska kompetens möts för en ökad måluppfyllelse.

Målsättning

En övergripande verksamhetsplan som ingår i folkbibliotekets kvalitetshjul med årlig översyn där folkbibliotekets personal har möjlighet att utvärdera planen. Verksamhetsplanen har koppling till språkutvecklingsplanen, IKT-planen och övriga aktuella styrdokument inom skolan samt till bibliotekslagen och skollagen.

Verksamhetsplanens mål ska brytas ner på enhetsnivå och möjliggöra att eleverna, oavsett vilken förskola/skola de går på i kommunen, får del av till exempel läsfrämjande insatser. Det finns också behov av att göra formaliserade avtal gällande samarbetet kring biblioteksverksamheten i Hillerstorpsskolan och Åsenhöögskolan då folkbibliotekets filialer ligger i dessa skolor.

Planen ska gälla från och med läsåret 2014/15 till och med 2017/18.

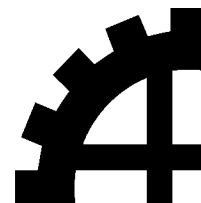
Planen ska mätas årligen inom förskolan, grundskolan, gymnasieskolan och SFI genom att följande frågor ställs på central nivå:

Upplever du som pedagog/skolbibliotekarie att verksamhetsplanen fungerar som ett stöd i elevernas måluppfyllelse?

Kan du beskriva på vilket sätt?

Är det något i planen du anser mer framgångsrikt för elevernas måluppfyllelse?

Vad saknar du i planen?

Uppdrag och ansvar

Folkbibliotek

Folkbibliotekets verksamhet regleras främst av bibliotekslagen, där det framgår att uppdraget är att vara tillgängligt för alla och anpassat till användarnas behov, särskilt främja läsning och tillgång till litteratur samt ägna särskild uppmärksamhet åt barn och ungdomar för att främja deras språkutveckling och stimulera till läsning. Särskild uppmärksamhet ska också ägnas åt personer med funktionsnedsättning, personer med annat modersmål än svenska samt nationella minoriteter. Folkbibliotekets verksamhet vilar också på rekommendationerna i Unescos folkbiblioteksmanifest. Manifestet lyfter fram att folkbibliotekets huvuduppgifter är att verka för läskunnighet, information, utbildning och kultur. Folkbiblioteket har också ett demokratiskt uppdrag i att ge fri tillgång till information och litteratur anpassat efter användarnas behov. *Bibliotekschefen ansvarar för folkbiblioteket och folkbibliotekets syfte är att vara tillgängligt för alla kommunens invånare samt ägna särskild uppmärksamhet åt de tidigare nämnda grupperna.*

Skolbibliotek

Skolbiblioteket regleras i huvudsak av skollagen, men också av bibliotekslagen och har det gemensamt med folkbiblioteken att ägna särskild uppmärksamhet åt barn och ungdomar, personer med funktionsnedsättning, personer med annat modersmål och nationella minoriteter. Målgruppen är dock avgränsad till den enskilda skolans elever och personal. I skollagen finns en bestämmelse om att elever ska ha tillgång till skolbibliotek, men närmare precisering av vad det innebär saknas. Dock konstaterar Skolinspektionen att regeringen i propositionen hänvisat till att med ett skolbibliotek ”brukar vanligtvis avses en gemensam ordnad resurs av medier och information som ställs till elevernas och lärarnas förfogande och som ingår i skolans pedagogiska verksamhet med uppgift att stödja elevernas lärande”. Med utgångspunkt i detta har Skolinspektionen tre krav som ska vara uppfyllda för att eleverna ska anses ha tillgång till skolbibliotek: skolbiblioteket ska lokalmässigt ligga i eller i nära anslutning till skolan så att det kontinuerligt kan användas som en del av elevernas utbildning, skolbiblioteket ska innehålla böcker, informationsteknik och andra medier samt vara anpassat till elevernas behov för att främja språkutveckling och stimulera till läsning.

Skolbibliotekets verksamhet ska vila på rekommendationerna i Unescos skolbiblioteksmanifest. Skolbiblioteksmanifestet har som internationellt dokument giltighet i många länder med varierande förutsättningar. Skolbibliotekets grundläggande uppgifter omfattar bland annat att stödja och främja de utbildningsmål som ingår i skolans målsättning och läroplaner.

Rektor är ansvarig för skolbiblioteket och skolbibliotekets syfte är att vara en pedagogisk resurs i skolan.

Samarbetsformer inom Gnosjö kommun för ökad måluppfyllelse med förskolebarnet/eleven i centrum

Kompetensutbyten mellan bibliotekarier och lärare/pedagogisk personal:

Förskolor och familjedaghem:

- Folkbibliotekarien och förskolornas ledningsgrupper (här ingår även familjedaghem) träffas årligen. De fristående förskolorna ska också bjudas in till dessa träffar. Bibliotekschefen sammankallar. Träffarna ska vara uppbyggda kring dialog och kollegialt utbyte kring både litteratur och olika medier. Vartannat år ska gruppen gå igenom och uppdatera temalådorna på biblioteket. Vissa teman kan behöva bytas ut. Lådorna ska även kompletteras med tips på appar och andra digitala verktyg för förskolan, vilket kan ske i samarbete mellan folkbiblioteket och förskolans IKT-inspiratörer.
- Folkbibliotekets resurser och kompetens är en viktig del i Språkutvecklingsplanen från förskolan till gymnasiet. Här belyses möjligheter till kompetensutbyten mellan folkbibliotek, skolbibliotek, pedagoger, specialpedagoger och modersmållärare kring bland annat elever med särskilda behov och flerspråkiga elever.

Grundskolor och gymnasium:

- Skolbibliotekarien för Bäckaskolan år 7 – 9 och GKC, folkbibliotekarien samt de skolbiblioteksansvariga lärarna på Bäckaskolan år F – 6, Åvikenskolan, Hillerstorpsskolan, Nissatorpsskolan, Kulltorpsskolan och på Åsenhögskolan träffas 1 - 2 gånger per läsår och samarbetar kring exempelvis inköp och läsfrämjande verksamhet. Bibliotekschefen sammankallar till dessa träffar som ska ligga i mitten av varje termin.
- Folkbibliotekets och skolbibliotekens resurser och kompetens är en viktig del i Språkutvecklingsplanen från förskolan till gymnasiet. Här belyses möjligheter till kompetensutbyten mellan folkbibliotek, skolbibliotek, pedagoger, specialpedagoger och modersmållärare kring bland annat elever med särskilda behov och flerspråkiga elever.

SFI på GKC:

- Folkbibliotekarien och skolbibliotekarien medverkar vid en träff per läsår med SFI-lärare på GKC. Då kan tillfälle ges för kompetensutbyte kring medier, digitala resurser och arbetssätt för elever med annat modersmål. Skolbibliotekarien sammankallar till denna träff.

Läsfrämjande verksamhet:

Förskolor och familjedaghem:

- Alla förskolor och familjedaghem i kommunen ska kunna göra minst ett folkbiblioteksbesök per år antingen på Gnosjö bibliotek eller på Hillerstorps bibliotek. Då ska en temadag ordnas med olika kulturella aktiviteter för barnen så att biblioteksbesöket blir en del i ett kulturellt sammanhang med koppling till målen i läroplanen. De fristående förskolorna ska också bjudas in till dessa tillfällen. Ett exempel på en sådan temadag är en språkdag. Bibliotekschefen ansvarar för att bjuda in förskolor och familjedaghem.
- Folkbiblioteken ska medverka med litteraturtips och kultursekreteraren med kulturarrangemang som anknyter till respekt och kamratskap under den årliga respektveckan. Den rektor som arbetar med respektveckan ansvarar för att inkludera även folkbiblioteks- och kulturverksamheten i planeringen.
- Folkbibliotekets resurser och kompetens är en viktig del i Språkutvecklingsplanen från förskolan till gymnasiet. Här belyses möjligheter till samarbete kring läsfrämjande verksamhet mellan folkbibliotek, skolbibliotek, pedagoger, specialpedagoger, modersmåls lärare och vårdnadshavare.

Grundskolor, gymnasium och SFI:

- Bokprat för elever ska vara en medvetet planerad verksamhet som alla elever i kommunen får tillgång till. Här behöver vi göra en plan som kopplas till måluppfyllelse och utgår från resurserna.
- Skolbiblioteken och folkbiblioteken ska medverka med litteraturtips och kultursekreteraren med kulturarrangemang som anknyter till respekt och kamratskap under den årliga respektveckan. Den rektor som arbetar med respektveckan ansvarar för att inkludera även biblioteks- och kulturverksamheten i planeringen.
- Folkbibliotekets och skolbibliotekets resurser och kompetens är en viktig del i Språkutvecklingsplanen från förskolan till gymnasiet. Här belyses möjligheter till samarbete kring läsfrämjande verksamhet mellan folkbibliotek, skolbibliotek, pedagoger, specialpedagoger, modersmåls lärare och vårdnadshavare.

Läsande förebilder:

- Att lärare läser är lika viktigt som att elever gör det. Här behöver vi göra en plan, utifrån resurser, för hur läsfrämjande verksamhet för lärare och förskollärare i hela kommunen kan organiseras. Skolbibliotekarien arbetar idag med läsande förebilder för lärare på Bäckaskolan.

Biblioteket som en resurs i undervisningen för eleverna och som en resurs för kompetensutveckling av lärare och annan pedagogisk personal:

Förskolor och familjedaghem:

- Folkbiblioteken tillhandahåller litteratur i till exempel pedagogik och barn- och ungdomspsykologi som kan användas för kompetensutveckling för förskollärare.
- På folkbibliotekets hemsida ska finnas länktips och tips på appar som kan användas av förskollärare och av förskolebarnen. Dessa kan tas fram i samarbete mellan folkbiblioteket och förskolans IKT-inspiratörer.

Grundskolor, gymnasium och SFI:

- I samarbete med Mediacenter planeras ett interaktivt digitalt skolbibliotek i Gnosjö kommun där alla e-resurser för elever och lärare är samlade såsom länktips, folkbibliotekets databaser, e-böcker, e-ljudböcker, resurser för flerspråkiga elever samt kompensatoriska verktyg för barn och ungdomar med särskilda behov (digital Äppelhylla och skoldatatek). IKT-planen har som målsättning att alla elever i behov av särskilt stöd ska garanteras kompensatoriska hjälpmedel samt att IKT ska stödja arbetet med att nå läroplanens mål. Det digitala skolbiblioteket ska också möjliggöra samsökningar i folkbibliotekets katalog och i skolbibliotekens kataloger för att stimulera ännu fler lån mellan enheterna.
- Skolbiblioteken tillhandahåller litteratur och andra medier som resurs för elevernas lärande och som stöd för lärare i undervisningen.
- Skolbibliotekarien ska genomföra undervisning i informationssökning för elever på Bäckaskolan år 7 – 9 samt på gymnasiet i anslutning till temaarbeten. Detta som en del i måluppfyllelsen i IKT-planen (se pedagogisk utveckling samt Lgr-11 kap 2:2 samt Lgy-11 kap 2:1)
- På folkbiblioteken finns litteratur och andra medier som kan användas för elevernas lärande. På folkbiblioteken finns anpassade medier för barn med särskilda behov i en så kallad Äppelhylla. Pedagoger kan hitta facklitteratur för kompetensutveckling. På folkbiblioteken finns litteratur och andra medier på andra språk än svenska.
- Folkbiblioteken och vissa av skolbiblioteken tillhandahåller litteratur i till exempel pedagogik och barn- och ungdomspsykologi som kan användas för kompetensutveckling för lärare och annan pedagogisk personal.